

WAT IS PLAQUENIL?

Plaquenil (hydroxychloroquine) is een geneesmiddel met **ontstekingsremmende eigenschappen**. Oorspronkelijk is het een middel tegen malaria, maar men heeft ontdekt dat het ook werkt als ontstekingsremmer. Plaquenil wordt gebruikt bij bepaalde huidaandoeningen en bij reumatische aandoeningen zoals reumatoïde artritis en lupus erythematosus (SLE). Plaquenil onderdrukt het ziekteproces. Hierdoor zullen huidafwijkingen geleidelijk weer wegtrekken. Bij reuma vermindert Plaquenil de pijn en stijfheid in de gewrichten en heeft u minder last van ochtendstijfheid.

Plaquenil werkt langzaam. Het kan enkele weken tot enkele maanden duren voordat u effect merkt, bij reuma zelfs 3-6 maanden. Wacht dus geduldig af en trek niet te snel een conclusie over de werkzaamheid. Heeft het middel een gunstig effect bij u? Dan kunt u het jarenlang blijven gebruiken.

MEER OVER ONTSTEKINGSREMMERS

Een krachtige ontstekingsremmer is **prednison**. Prednison is een steroïdhormoon. Het werkt snel en het wordt vaak toegepast bij huidziekten en bij reumatische aandoeningen. Maar het heeft wel bijwerkingen en is daarom niet zo geschikt voor langdurig gebruik. Wel geschikt voor langdurig gebruik zijn de nieuwe ontstekingsremmers die **biologicals** of biologics worden genoemd: Enbrel (etanercept), Humira (adalimumab) en Remicade (infliximab). Dit zijn dure geneesmiddelen die alleen per injectie of per infuus kunnen worden toegediend. Sommige pijnstillers zoals ibuprofen, diclofenac, naproxen en celecoxib hebben ook ontstekingsremmende eigenschappen. Deze groep wordt **NSAID's** (non-steroidal anti-inflammatory drugs) genoemd. Vertaling: ontstekingsremmend geneesmiddel, geen steroïd). NSAID's worden ook toegepast bij reuma: het dempt de gewrichtspijn en de ontsteking. Plaquenil (hydroxychloroquine) behoort tot een groep antireumatische medicijnen die **DMARD's** (disease modifying anti-rheumatic drugs) worden genoemd. Vertaling: antireumatische geneesmiddelen die de ziekte kunnen veranderen. Plaquenil is geen pijnstiller, maar als de ontstekingen succesvol geremd worden, wordt de stijfheid, pijn en zwelling van uw gewrichten minder. Worden de gewrichtsontstekingen minder, dan neemt de kans op beschadigingen in uw gewrichten ook af. Ook voelt u zich dan minder moe en kunt u beter functioneren in het dagelijks leven.

BIJ WELKE HUIDZIEKTEN WORDT PLAQUENIL GEBRUIKT ?

Plaquenil wordt in de dermatologie voorgeschreven bij de volgende huidziekten:

- cutane discoïde lupus erythematosus (CDLE)
- systemische lupus erythematosus (SLE)
- de ziekte van Sjögren
- (dermato)-myositis
- verschillende vormen van vasculitis (ontsteking van de bloedvatwand)
- polymorfe lichteruptie
- gedissemineerde granuloma annulare
- cutane sarcoïdose
- lichen planopilaris
- central centrifugal cicatricial alopecia
- lichen planus actinica
- chronische ulceratieve stomatitis
- lymphocytic infiltration of the skin (ziekte van Jessner)
- pseudo B-cel lymfoom van de huid
- erythema nodosum
- lymfocyttaire vasculitis
- acne agminata
- reticulaire erythemateuze mucinose
- stomatitis aphtosa

HOE MOET IK PLAQUENIL GEBRUIKEN ?

Plaquenil is verkrijgbaar in tabletten van 200 mg. De gebruikelijke dosis is 2x per dag 1 tablet, maar soms kan een lagere dosis worden voorgeschreven. U neemt de tabletten na de maaltijd of voordat u gaat slapen in met water en slikt ze in hun geheel door. U mag er dus niet op kauwen of ze fijn maken.

WAT ZIJN DE BIJWERKINGEN ?

De belangrijkste bijwerking worden hieronder besproken. Lees voor de complete lijst de bijsluiter die bij het geneesmiddel wordt geleverd.

De bijwerkingen zijn in het algemeen van voorbijgaande aard en verdwijnen na het staken van de behandeling.

Meest voorkomend:

- Misselijkheid, buikpijn, diarree, verminderde eetlust
- Huiduitslag, zonlichtovergevoeligheid.

Zelden voorkomend:

- Hoofdpijn, duizeligheid, sufheid.
- Oogproblemen zoals dubbel of wazig zien, het zien van lichtflitsen of kringen rondom lichtbronnen. Als Plaquenil langdurig gebruikt wordt in een hoge dosering dan kan er schade aan het netvlies ontstaan. Dit is zeldzaam. Om problemen te voorkomen wordt geadviseerd om bij het starten van de behandeling (binnen het eerste jaar na starten) naar de oogarts te gaan om uw netvlies te laten inspecteren. Bij tekenen van netvliesbeschadiging moet de behandeling worden gestopt.
- Stoornissen in de bloedaanmaak door onderdrukking van het beenmerg (bloedarmoede, afname van het aantal witte bloedcellen of het aantal bloedplaatjes). Dit kunt u merken doordat u meer last krijgt van moeheid, vaker last hebt van infecties en u gemakkelijk blauwe plekken en/of bloedneuzen krijgt.
- Hartritmestoornissen
- Allergische reactie (overgevoeligheidsreactie). Dit merkt u aan huiduitslag en roodheid van de huid. Een ernstige overgevoeligheid is te merken aan kortademigheid, zwelling van de lippen of een opgezwollen gezicht.
- Oorsuizen
- Pigmentveranderingen van de huid.

Als één of meerdere van deze verschijnselen bij u optreden, verzoeken wij u contact op te nemen met uw dermatoloog. Wacht niet bij verschijnselen van een ernstige allergische reactie; neem dan meteen contact op met uw huisarts of dermatoloog.

Plaquenil mag niet gebruikt worden door mensen die lijden aan myasthenia gravis (een bepaalde vorm van spierzwakte), retinitis pigmentosa of maculadegeneratie (bepaalde oogafwijkingen).

CONTROLES BIJ GEBRUIK VAN PLAQUENIL

De kans op afwijkingen in het bloed door gebruik van Plaquenil is klein, maar meestal wordt wel tijdens controles uw bloed nagekeken op zaken als bloedarmoede. Uw arts bespreekt met u hoe vaak dit nodig is. Als er afwijkingen in het bloed optreden, zijn deze over het algemeen van voorbijgaande aard. Zo nodig wordt de dosering Plaquenil (tijdelijk) aangepast. Als u klachten heeft zoals vermoeidheid, dan kan er sprake zijn van bloedarmoede en is bloedonderzoek nodig.

CONTROLE DOOR DE OOGARTS

Als u tijdens gebruik van Plaquenil problemen krijgt met de ogen (wazig zien, lichtflitsen, kringen) dan is een bezoek aan de oogarts nodig.

Verder wordt geadviseerd om al bij het starten van Plaquenil (binnen een jaar na het starten) naar de oogarts te gaan om de ogen te controleren. Als er bij oogheelkundig onderzoek geen afwijkingen worden gevonden en er geen verhoogd risico is op oogbeschadiging, dan is de eerstvolgende controle door de oogarts pas na 5 jaar nodig; vanaf 5 jaar wordt elke 2 jaar gecontroleerd en vanaf 10 jaar jaarlijks. Patiënten die een verhoogd risico lopen moeten elk jaar worden gecontroleerd. Een verhoogd risico op oogbeschadiging is aanwezig als er een hoge dosis hydroxychloroquine wordt gegeven (meer dan 5.0 mg/kg), of bij langdurig gebruik (meer dan 5 jaar), of bij een gestoorde nierfunctie, of bij gebruik van tamoxifen, of als er al een oogafwijking aan het netvlies aanwezig is.

GEBRUIK VAN ANDERE GENEESMIDDELEN

Bepaalde medicijnen kunnen bij gelijktijdig gebruik de bloedspiegel van Plaquenil en/of sommige bijwerkingen van het middel beïnvloeden. Ook kan dit middel de werking van andere geneesmiddelen beïnvloeden. Plaquenil kan de concentratie van digoxine in het bloed verhogen. Meld daarom altijd bij uw huisarts of specialist dat u met Plaquenil behandeld wordt.

ZWANGERSCHAP EN BORSTVOEDING

In zijn algemeenheid worden geneesmiddelen gestopt in de zwangerschap. Maar als het echt nodig is kan Plaquenil worden doorgebruikt in de zwangerschap. Overleg dit met uw behandelend arts als u een zwangerschap overweegt. De medicatie kan eventueel worden aangepast of vervangen. Plaquenil mag niet tijdens borstvoeding worden gebruikt.

VACCINATIES

Het advies is om bij het gebruik van dit geneesmiddel u jaarlijks te laten vaccineren met het griepvaccin via uw huisarts. Er is geen bezwaar tegen het laten zetten van een verzwakt levend vaccin (zoals bof, mazelen, rode hond (BMR), gele koorts, tyfus, BCG, oraal poliovaccin) als u Plaquenil gebruikt. Bespreek het tijdig met uw behandelend arts als u plannen heeft voor een verre reis waarbij mogelijk aanvullende vaccinaties nodig zijn.

